

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12
za četrt leta 6
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na narožbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po samezne številke po 6 stotink (3 nvc.) izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Dr. Koerber — minister za pravosodje.

Stvar postaja interesantna. Opravičeno smo menili včeraj, da nista bila sicer notorična ljubezen da dela in agilnost gospoda ministerskega predsednika glavnim vzrokom, da se je obremenil še z resortom pravosodja. Opravičena je bila slutnja, da ima g. Koerber posebne namene. Tu je seveda odprt najširši prostor za ugibanja. Listajočim in brskajočim po listih, padel nam je v roko tudi oficiozni »Fremdenblatt« s člankom, v katerem nahajamo pojasnila o vzrokih, ki so odločili, da je g. min. predsednik sam prevzel še ministerstvo za pravosodje.

Prosimo, čujte le, kako vladin glasilo komentira izvrševanje spremembe na vodstvu že večkrat omenjenega ministerstva! »Fremdenblatt« piše:

»Odkar so se jezikovni boji poostriili, tudi justica ni več kraj miru, nedotaknen od strasti strank. Menjajoče se valovje narodnega razburjenja je zajelo tudi justično pravo v ne manjši meri, nego politično. Na polju justice se bore že leta narodne zahteve in nasprotstva.... Ob takih okoliščinah je v zadnji čas postalo jako težko za justično upravo ostajati v strani od strankarskih evolucij ter se mirno in nepremišljeno posvečati izvajanju tistih reform, ki se pričakujejo že leta. Jako tehtni so morali biti razlogi, ki so bili ministerskemu predsedniku dru. Koerberju v povod, da je — še tudi le začasno — vzel v svojo roko tudi ta resort, razlogi, ki se dovolj kažejo tudi iz parlamentarnih razprav. Tu, kjer je v prvi vrsti važno, da tudi justična uprava nasproti vsem strankam in situacijam, ki nastajajo iz jezikovnih zmešnjav, obdrži isti kurz kakor skupna drž. uprava, je potreba lahko vidna, da se tudi ta portfelj izroči tistim rokam, ki v tem hipu vodijo krmilo skupne državne uprave....«

Ni-li zanimivo to? — Koerber contra Spens-Booden!! To je prava pravcata za tožba in obtožba, ki jo izreka ministerski predsednik o doseganju justični upravi, torej tudi o odstopivšem ministru za pravosodje. Torej tudi parlamentarne razmere da so zahtevale, da dr. Koerber potegne na se tudi resort pravosodja. Mi ne moremo drugače umeti te izjave, nego tako, da gosp. Koerber ali sploh ni hotel več pokrivali Spens-Booden pred neštevilnimi obtožbami v parla-

mentu radi uprave tega ministra — »malih zlobnosti«, bi rekla »Information« — ali pa je v sedanjih stiskah hotel Čehe kaptivirati posebno s tem, da daje v svojih glasilih posebno glasno akcentuirati potrebo, da je tudi uprava justice nasproti situacijam, ki nastajajo iz jezikovnih zmešnjav, v istem kurzu, kakor skupna državna uprava. To je umeti tako, da hoče gospod dr. Koerber uveriti, da je imela doseganja justica svoj poseben kurz, ali z drugimi besedami: ministerski predsednik hoče odvaliti od sebe odgovornost za postopanje justične uprave nasproti Čehom in Jugoslovonom.

V koliko bodo hoteli Čehi uvaževati to pranje samega sebe, ne vemo. Mi ne bi mogli pripoznati veljave temu opravičevanju. Posito, da je gospod Spens-Booden na jezikovnem polju res odredil marsikaj na svojo roko, brez sporazumljenja s skupno vlado, vendar ni še gospod Koerber opravičen prati si roke v nedolžnosti. Nikdo ne more verjeti, da bi bil g. Koerber še le sedaj opazil, da kurz justične uprave ni v soglasju s kurzom skupne državne uprave! Saj so v gospoda Koerberja — pardon: v »Fremdenblattovem« pojasnjevanju vzrokov, zakaj je bila potrebna sprememba na vodstvu justične prave, namigovanja na »politične razmere«, na neštevilne pritožbe v parlamentu, proti justični upravi! In te tožbe in pritožbe niso samo iz novjših časov, ampak iz vse dobe, odkar je Spens-Booden vodil justično upravo! Ni možno, izključeno je torej, da bi bil g. Koerber še le sedaj opazil gori omenjeno nesoglasje! Če pa je to nesoglasje že staro, je pa že davno obstajala potreba, da se kurz justične uprave spravi v soglasje s kurzom splošne državne uprave! Ali pa se je gospod Koerber tudi te potrebe jel še le sedaj zavedati?! Ni možno to pri taki bistri glavi, pri tako modrem državniku!! Če pa je to izključeno, pa mora slediti vprašanje: zakaj ni gospod Koerber pravočasno odpravil ministra, s katerim ni bil v soglasju, zakaj ni svoj kabinet očistil od elementa, ki je kalil harmonijo v tem poslednjem?!

Zato ostaja dejstvo, da je gosp. Koerber — vzlic vsem pojasnilom v »Fremdenblattu« — soodgovoren za vse »zbadljive z iglo in male zlobnosti«, ki jih je odstopivši justični minister zadajal Čehom in Jugoslovonom — da tudi nanj pada odgovornost za to, v kolikor je baron Spens-Booden povzročil sedanje ogorčenje, v kolikor ima posebno isti sedanjo krizo na svoji vesti!

Izvajanja v »Fremdenblattu« involvirajo

vršene po krčmi in pred krčmo, a sluge, gozdarji in pandurji obeh gospodov kandidatov so stregli volilem, ponujajoči jim jag-njeta ali paprikovega guljaša. Trebalo je, da se ljudje dobro podkožijo, ker bi se mogla volitev na dolgo zategniti. Mej tem, ko so se volici obeh glavnih kandidatov tako lepo gostili in častili, bili so pa »sicilisti« zbrani v neki borni beznici. Tudi oni so se gostili ali siromaske, kakor pravi siromaki. Jeli so sir in česenj, nekateri tudi subo slanino, a napijali so se cenenim in grobo ponarejenim črnim vinom. Tudi oni so imeli svojo glasbo, ali ne eiganov in ne tamburašev, ampak nekega vaškega godeca na diplo (neh). Godec je bil slučajno sam volilec.

Okolo osme ure zjutraj je nastalo gibanje in vrvenje na ulici. Agitatorji in volilci so poskočili po konci in vsi so gledali v eni smeri.... Prihaja.... Tu je! — čuti je bilo izlasi med Grabaričevimi volilci. Došel je njihov kandidat.... Vozil se je sam, a na kozlu poleg kočijaža krassen sluga v opravi Trenkovih pandurov, ki je spominjal na minole dni slave in moči plemenitašev. Za nekoliko trenutkov se je njegova lahka kočija

še na drugo stran hudo obdolžnje. Noče ugibati, kako dolgo bo trajalo to začasno stanje, želeli pa mora vsakdo — povdarja »Fremdenblatt« —, da bi tista načela, ki jih je g. Koerber kakor voditelj justične uprave v svoji okrožnici prijavil predsednikom viših deželnih sodišč in višim državnim pravdnikom, ne ostala le začasna. Ampak da bi veljala še dalje, ko on ne bo več vodil justične uprave. Ni težko čuti iz te apostrofe, nekak dvom nad sodišči in sodniki. Iz te apostrofe zveni nekako kakor da se sodišča in sodniki dosegaj niso ravnali po tistih modernih in človekoljubnih načelih, katera veljajo g. Koerberju (glej včerajšnje številko), in kakor da se boji, da tudi pozneje ne bo več tako! On »želi«, da bi se sodniki povzpeli do višine »humannega naziranja o svojem poklicu...! To pa menda stoji, da, če kdo še le izraža željo, izjavlja, da pogreša dejstvo, ki bi odgovarjalo tej želji. V apostrofi v okrožnicah g. Koerberja je torej vsekako skrito neko očitanje na adresu sodišč in sodnikov.

V glavnem soglašamo s »Fremdenblattom«, ko pričakuje, da so Koerberjeva navodila sodiščem in državnim pravdnikom identična s kulturnimi nazori strank in da bodo — v kolikor se dostajajo svobode tiska — dobro došla za svobodno izražanje vsake politične smeri in ko pravi, da ravno zato, ker mora justična uprava v Avstriji računati s težavami, ki jih povzročajo narodni spori, je nje glavna naloga, da uži va za upanje vseh strank, ker le tako more biti ustrezno dostojanstvenosti pravosodja in zupanja v isto.

Iz pojasnil, ki jih daje »Fremdenblatt« o vzrokih, da je g. ministerski predsednik sam prevzel tudi resort pravosodja, izhaja vsakako pripoznanje, da na upravi tega resorta dosegaj ni bilo tako kakor bi moralo biti, da se je torej grešilo in da je to bila škoda zanesljivosti pravosodstva. Mi moramo le želeli v svojem nacionalnem interesu, v imenu človekoljubja in na neizmerno korist pravosodju samemu, da spremembi na vodstvu justice ni le namen potolaženja Čehov, ampak da bi g. Koerber kakor voditelj tega ministerstva popravil, na čemer je sokriv kakor šef kabineta, v katerem je do sedaj sedel baron Spens-Booden!

Politični pregled.

V Trstu, 21. oktobra 1902.

Dostojen odgovor na laško predrznost. Početkom tega meseca je minolo

ustavila pred poslojtem okrajne oblasti in pl. Grabarič je — ko mu je sluga odprl vrata — stopil iz kočije. Tu se je pozdravil z okrajnim predstojnikom, občinskimi uradniki in volilno komisijo. Njegovo visoko blagorodje je kadil večno svojo virginijo, a bil je očtno razburjen in v skrbeh. Takoj je prihitelo k njemu nekoliko njegovih glavnih agitatorjev ter ga obvestilo, kako stvari stoji. Oni so se trdno nadejali zmage.

»A kje so »sicilisti«?« je vprašal kandidat predstojnika. »Želel bi videti tudi njih.«

Na te besede se je predstojnik obrnil proti nekemu tamošnjemu čelezniku in mu naložil, naj privede »siciliste« pred gospoda kandidata. Predstojnik je zapovedal beležniku, a ta občinskemu slugi, ki se je skrival za njegovim hrbtom.

»Skoči takoj v krčmo«, mu je zapovedal ostro, »pak iztiraj to sodrgo pred hišo.«

Občinski pandur je skočil, čim brže je mogel, in v hipu so bili »sicilisti« pred hišo. Gospod Grabarič je pristopil k njim ter jih pozdravil prijazno. Oni so saeli klobuke ter

sto let, odkar se je v Šibeniku, v Dalmaciji, rodil duševni velikan Nikolaj Tommaseo.

Tommaseo je bil po rojstvu Hrvat; a podal se je bil na študije v Italijo in je tudi po dovršenih študijah ostal tamkaj in postal tako jeden na zaumeni ejših delavcev na polju italijanske prosvete, da-si je vedno povdarjal svoje hrvatsko pokoljenje.

Več o njem izvedo čitatelji iz naslednje brzojavke, katero je šibeniško županstvo poslalo županoma v Benetkah in Florenci v odgovor na izzivalni brzojavki, odposlani gori rečenemu županstvu o priliki stoletnice Tommaseovega rojstva.

Brzojavka šibeniškega županstva se glasi:

»Prejasni gospod

župan beneškega (oziroma florentinskega) mesta.

Presrečna hvala. Tommaseo je bil sin naše zemlje, bil je Slovan; to je povdarjal o večih prilikah in posebno v brošuri »Alla città di Trieste uno slavo!« (»Tržaškemu mestu neki Slovan.«) in v drugi brošuri »Ai dalmati«, kjer piše: »Pride čas, ko bo tudi v Dalmaciji uradni jezik hrvatski«. Kakor tako mu je to hrvatsko prebivalstvo, ki sestavlja 99 odstotkov vseh dalmatinskih prebivalcev, postavilo na lastne stroške spomenik v Šibeniku, in je hotelo tudi sedaj slaviti stoletnico njegovega rojstva, brez nikake narodne in politične demonstracije, na oni slovesen in dostojen način, kakor je proslavilo odkritje spomenika.

Ali neki odstotek slovanskih renegatov, takozvani Italijani v Dalmaciji, mesto da bi bili hvaležni slovanskemu narodu, ki je dal Italiji velikega Tommasea, hotel je pod krinko pijetete do velikega učenjaka podeliti slavnostim političen značaj in uprizoriti irredentistično demonstracijo.

V očigled temu, da bi se s takim postopanjem insultiralo vse prebivalstvo, katero bi bilo, kakor kjer si bodi na svetu, energično reagiralo, morala je naša občina prepovedati slavnosti, da je preprečila profanacijo njegovega velikega imena.

Tommaseo je ljubil to hrvatsko prebivalstvo, o katerem je pisal »Bog ohrani naš slovanski narod« in mi v imenu tega slovanskega oziroma hrvatskega prebivalstva, katero zastopamo, globoko obžalujemo, da smo v neljubem položaju, ki nam zabranjuje, da bi, kakor smo iskreno želeli, proslavili

uprli svoje poglede sedaj vanj, sedaj zopet v slugo. Velika perjanica na njegovem kalpaku in srebrne zapone na telovniku, v katere niso mogli, zbok njihove svetlobe, niti gledati, so najbolj občudovali siromaki »sicilisti«.

»Kaj delate tu?« jih je vprašal Grabarič, ne vede v tem hipu, kaj bi vprašal pametnejega.

»Čakamo našega kandidata, vaša milost!« je odgovoril nekdo njih.

»A kdo je vaš kandidat?« je vprašal Grabarič dalje in se delal nevednim.

»Marko, nadstražar«, se je čulo iz gruče.

»Kakov človek je to?« se je obrnil sedaj Grabarič do predstojnika.

»Zakotni pisac in vaški oderuh«, je odgovoril predstojnik navlaš jako na glas, da so ga dobro čuli tudi »sicilisti«-volilci, »človek sposoben za vse, do katerega pa mnogo drže ti slepei, ki ne vidijo dalje od nosa. Ali vseeno, vi ljudje«, je začel sedaj predstojnik govoriti volilem, »ne dočakate danes svojega kandidata, niti ga ne boste volili.«

(Pride še.)

P O D L I S T B K

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Episal Josip Ergen Tomič; prevedel Radl.

Drugi del.

X.

Volitev se je imela vršiti na okrajni oblasti. Volilci vseh strank so prihajali na kraj volitve na vozeh, odlični narodnimi kordami, na katerih je bilo natisneno ime kandidata. To ime je bilo čitati tudi na trobojnicah, ki so jih prinesli seboj volilci iz raznih vasi. Vsaka stranka je imela svojo krčmo, kjer so glavni agitatorji pričakovali volilce s polnimi vrči vina ali piva. Pred krčmami so bile nameščene godbe in sicer pred Grabaričevu krčmo eiganska godba, ki je popačeno, nekako na madjarski, igrala hrvatske pesmi, dočim so Branimirjevim volilem igrali sremski tamburaši, sami beli eigani. Agitatorji so stiskali volilem roke, jih objemali ter vestno preštevali, da ne bi kdo izostal. V teh dveh krčmah je bilo veselo in živo. Vse je vršelo in orilo od razgovorov, krika in pevanja. Mize so bile raz-

Knjige družbe sv. Mohorja za Novi sv. Anton. Te dni so prišle Mohorjeve knjige in se delé med ude. Ker je število istih jako veliko, prosí podpisani poverjenik, da bi p. n. udje ob enem, ko pridejo po letošnje knjige, plačali tudi udaino za bodoče leto. Knjige se dobivajo vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne na poverjenikovem stanovanju v ulici S. Giovanni št. 8, II. nadst.

Ante Stemberger, poverjenik družbe sv. Mohorja.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 22. okt. ob 10. uri predpoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Zonta 2, stroj; ul. del Baschetto 32, žlahtni kamen; ulica S. Paolo Diacomio 1, hišna oprava; ulica Bologna 9, hišna oprava; ulica Fontanone 15, hišna oprava; ulica Capuano 11, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včera: toplota ob 7. uri jutraj 16.0 ob 2. uri popoldne 22.0 C.* — Tlakomer ob 7. uri jutraj 763. — Danes plima ob 9.54 predp. in ob 8.02 pop.; oseka ob 3.59 predpoldne in ob 4.5 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

Občinske volitve v Jelšanah. Leta 1868. do 1871. je stala jelšanska občina v prvi vrsti med probujenimi slovenskimi in hrvatskimi občinami v Istri. Oči takrat pa se je polastila neka mōra; vedno bolj in bolj je občina padala v mrtvilo in v spanje. Ali domači sinovi niso mirovali, dokler niso odstranili nevarne mōre in probudili ves narod v živo in odločno slovensko življenje. Tako smo videli v zadnjih letih jelšansko občino zvesto tovarišico in zaveznico podgrajske in kastavske občine.

Tega ravno pa niso mogli mirnim okom gledati naši narodni nasprotniki, Nemei in Italijani, a tudi nekim e. k. političkim uradnikom na Voloskem ni bilo to po volji. Prinesli so v naš mirni kraj prepir, hoteli so razdeliti naš narod v dva tabora. Da jim to delo ni vspelo, na tem se moramo zahvaliti jelšanskim slovenskim in hrvatskim kmetom, ki so prevočasno spoznali narodno nevarnost. Danes je zopet ves narod zložen na braniku svojih narodnih in cerkvenih svetinj. Dne 15., 16. in 17. so se vršile občinske volitve v popolnem soglasju. Pristopili so mnogi volilci, vkljub temu, da ni bilo nobene agitacije in vsi so volili soglasno predloženike narodnega volilnega odbora.

S temi v. litvami je zaključeno zadnje nasprotno drezanje v naši občini, ki je najbolj čista slovenska in hrvatska občina v Istri. V občinski zastop so voljeni zreli in trezni močje, ki bodo znali skrbeti za gospodarski napredek, a ki bodo tudi proti nasprotnim napadom branili narodno čast jelšanske občine.

× **Zakaj ne hrvatski?** V večeršnjem »Osservatore« čitamo nek »Edito«, podpisan po e. kr. okr. sodniji iz Pazina.

Ta sodnija naznanja, da sta bila Anton Krcunjak pok. Frana iz Gologorice in pa Miha Čelich (zakaj ne Čelič?) pok. Mihe iz »Cherbune« (zakaj ne Kerbune?), radi slabomnosti stavljeni pod varstvo.

Omenjena dva sta Hrvata. Pazinska okrajna sodnija ima v svojem področju najmanj 95% Hrvatov in le kakih 5 odstotkov Lahov. Kljub temu pa objavlja take stvari v — samolaškem jeziku in s popačenimi imeni!

Smo pač še vedno v — Avstriji! Na slični bolezi trpi koperski viši e. kr. finančni inšpektorat. Kakor prva, tako tudi ta naznanja v samolaškem jeziku neko dražbo, ki se ima vršiti v Pazinu in ki zadevuje ves pazinski okraj!

Vesti iz Kranjske.

* **Dr. Šusteršič ponesrečil.** Vodja katoliško-narodne stranke na Kranjskem, dr. Ivan Šusteršič, je predvčerajšnjim blizu Krškega ponesrečil tako hudo, da bi bil lahko prišel ob življenje. »Slovenec« poroča o tem dogodku tako-le:

Včeraj bi se bila skoro zgodila strahovita nesreča. Le malo je manjkalo in dr. Šusteršič bi bil na poti na kostanjeviški shod žrtvoval svoje življenje. Dr. Šusteršič se je predvčerajšnjim s popoludnevnim vlakom pripeljal na Videm, da se odpelje z vozom v Kostanjevico. Z njim je bil tudi poročevalec »Slovenca«. Na Vidmu ni bilo na ko-

lodvoru nobenega voza pripravljenega in tudi vozovi z Vidma so bili vsi z doma. Končno sta dobila nekega kmeta, ki se je mudil na Vidmu s svojo kobilo in vozičkom. S tem vozom sta se na to odpeljala, a takoj se je pokazalo, da je mlada kobila izredno plašljiva. Že pri krškem mostu sta morala dr. Šusteršič in poročevalec stopiti z voza, a naposled sta vendar, ker se je na shod mudilo, zasela voz. Komaj nekaj korakov naprej pa se je kobila splašila. Poročevalec »Slovenca« je hitro skočil z voza brez poškobe, isto je hotel storiti dr. Šusteršič. V tem hipu pa je zbesnela žival skočila nazaj in prevrnila voz na dr. Šusteršiča. V divjem diru jo je ubrala najprej proti Krškemu in vlekla dr. Šusteršiča, katerega noga je bila zamotana pod kolo, nad 6 metrov naprej. Velikanska nesreča je bila neizogibna. To se je zgodilo vse s tako hitrostjo, da je bila vsaka pomoč samo v božjih rokah. Tik pred križem poleg ceste se je naenkrat voz pretrgal in zdvijana žival je samo s prednim delom voza bliskoma dirjala proti Krškemu, dr. Šusteršič pa je ostal z zadnjim delom voza na mestu. Od vseh strani so hiteli ljudje na mesto nesreče. Na čudovit način je ostal dr. Šusteršič živ. Prvi trenotek se je mislilo, da je zlomljena desna noga. Dr. Šusteršiča so prepeljali v krško bolnišnico, kjer ta bila gospoda zdravnika Gallasch in dr. Karserberger takoj na mestu ter sta konstatirala, da noga ni zlomljena in da ima dr. Šusteršič samo močan ularec na nogi, v sled katerega kakih 14 dni ne bo mogel izvrševati svojih poslov, da pa je sicer izven vsake nevarnosti. Dr. Šusteršič bo moral za nekaj dni ostati v krški bolnišnici pod pozhrtvovalno postrežbo usmiljenih sestra. Ob vsej nesreči se torej more govoriti le o izredni sreči. Ako bi se voz nakrat ne pretrgal na dva dela, bi bil dr. Šusteršič brezdvomno izgubljen, ker bi nihče ne mogel ob pravem času ustaviti zbesnele živali. Tako je dr. Šusteršič na uprav čudovit način ostal pri življenju.

»Slovenec« povdarja tudi hvaležno, da je krški župan dr. Romih z vso ljubeznijo takoj prihitel obiskat dra. Šusteršiča. — Vspričo takih dogodkov nehuje seveda vsako politično navskrižje in mi se radi pridružujemo želji »Slovenca«, da bi g. dr. Šusteršič skoro okreval.

* **Uklenjen blazujenec.** Včeraj so pripeljali v Ljubljano iz Metlike zblaznelega Frana Kralja. Priveli so ga v norišnico uklenjenega. Norel je po Metliki in grozil ljudem, da jih pokolje.

* **Vlak je povozil** predvčeraj popoldne na prelazu blizu Vižmarjev 38 let staro, gluhonemo Malenškovo deklo Manco iz Taena. Šla je po progi, ko je iz Medvod pridrdral oseba vlak št. 1715. Stroj jo je vrgel predse in povozil. Bila je hudo razmesarjena.

Vesti iz Štajerske.

— **Uradna slovenščina.** Original litografičnega odloka e. kr. okrajnega glavarstva v Ptujju od dne 1. maja 1902. Š. ev. 2414. se glasi tako le:

Gosp. N. N. v Kočičah.
Na podlagi komisijonelnega pregledovanja škode provzročene po plazih, katero se je vršilo vsled Vaše prijave, Vam je e. kr. deželno finančno ravnateljstvo v Gradeu z odlokom z dne 23/1 1902. št. 30341/1901 ne dovolilo odpise zamliškega davka v občini Kočice, davč. knj. št. 82, ker se je pri dotičnem pregledovanju škoda ni čez 1/4 konstatirala —

C. kr. namestniški svetnik:
Attems I. r.

Zopet lep prispevek k takoiimenovani »novoslovenščini«, kakor nam jo ustvarjajo pri nas slovenščine nezmožni uradniki. Seveda ni čuda, ako naš kmet take koloboe je ne more razumeti.

o **Štajercu** piše »Slovenski Narod«: »Jako smešno ulogo igra glede bodočih volitev »Štajere«, kateri si ne upa s svojimi kandidati na dan. V zadnjem listu pravi, da njegova stranka proglasi »tiste kakor kandidata, za katera se oglasi največ dopisov, t. j. »Štajerčevil« naročnikov«. — No, to bodo potem res kandidati po »Štajerčevih« volji. Najbolj pa leži »Štajercu« v želodec dr. Ploj ter na vse kriplje roti svoje pristaše, naj nikari ne volijo nobenega »dohtarja«, dočim pa ptujski Nemei sami kandidirajo »dohtarja« Kokosehinegga proti »dohtarju« Ploju! Kdo se ne smeje?!

Dalje prinaša »Slov. Narod« nastopno mično dogodbico, ki ilustrira vspehe »Štajerčevih« inseratov:

»Štajercev« pristaš, I. Sorko, slikar in trgovec z barvami v Ptujju, priporoča v »Štajercu« z dnem 19. oktobra svoje »ščetinarke blago«, vsakovrstne »inzelne« in pripravke za »lazuro«, papirja »za flandrati itd., nekaj dni poprej pa je že e. kr. okrožno sodišče v Mariboru izreklo konkurz čez vse njegovo premoženje! Torej konkurz že poprej, nego je dotični inserat zagledal belo luč!

To je res fenomenalen vspeh inserata. Sicer pa beležimo zadovoljstvo, da so tudi pri »Narodu« začeli prav taksirati vrednost »Štajerca«. Želimo le, da ostane pri tej sodbi za vedno.

Gospodarstvo.

Za naše trgovce.

Velike važnosti za trgovce je pravilno poslovanje v pisarni. Da se to doseže brez velicega truda, v to je potrebna oprava spodaj načrt-na, katero hočem zvati koledarski arhiv, ker je razdeljen po koledarju.

Oktober					
14					
1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
I	II	III	IV	V	VI
VII	VIII	IX	X	XI	XII

Predalec z arabskimi številkami od I—30 značijo dneve v mesecu, z rimskimi številkami od I—XII pa mesece v letu. Zgoraj stoji stenski koledar a spodnji del se vpo tablja za pisalno mizo.

Ta arhiv je najzanesljivejši evident vsakakoršnih rokov ter ima v tem obziru prednost pred vsakim registrom.

Spojen je z arhivom po abecedi, kateri naj bo tako vreden, da ima vsaka stranka svoje plataice.

Koledarski arhiv se vreja jako mehanično.

N. pr.: I. Ples je naročil dne 1. okt. pri A. Bogateu 100 kg. kave, katero naj se mu pošlje čez 14 dni.

Bogatec prep še naročbo na naročilni listek tako nekako:

Za 14 X		
PLES I. — TRST.		
Naročil:	po	znaša
100 kg kave Ceylon . . .	2.40	240 —
prosto colnine in drugih stroškov do naše zaloge		
Skupaj		K 240 —
*) poizvedbe 4X	zabeleženo 14X PB	po 1 em mesecu 2% odbitka.
) izvršeno 14X PBI	*) izračunjeno 14X	
	215	

Ta naročilni listek pride najprvo v predalec 14. na pismo pa, po katerem je Ples naročil, zabeleži se dan 14/X ter se je uvrsti v arhiv po abecedi. Bogatec poizveduje potem po okoliščinah Plesa.

Odtisek tega vprašanja stavi se v enega prihodnjih predalec in sicer, računjeno po najkrajšem času, v katerem bi se zamoglo dobiti odgovor. N. pr.: Če se vpraša dne 4/X, ali ni mogoče pred dvema dnevi dobiti odgovor, tedaj se odtisek vprašanja vtakne v predalec 6. Ako bi pa odgovor dne 6/X še ne prišel, tedaj se odtisek vprašanja prenaša naprej od predalec do

predalec, dokler se ne zdi potrebno, da se vprašanje ponovi ali pa, dokler ni prišel odgovor. Na naročilnem listku se zabeleži *) (glej na drugo tabelo) poizvedbe z dnevom vprašanja, da se na tak način obvaruje, da se blago ne odpošlje pred prejemom informacij.

Kadar prejme Bogatec informacijo o Plesu, pošče v arhivu po abecedi Plesov fascikel. V njem najde Plesovo pismo, s katerim je naročil blago. Na tem pismu je zabeležen dan 15/X, kar kaže, da je v predalec 15 neka listina, ki se nanaša na to pismo. V predalec 15 najde potem naročilni listek in v slučaju dobre informacije beleži naročilo v knjige.**) (Zvršetek pride).

Brzojavna poročila.

Izkušanje in nadziranje parnih aparatov.

DUNAJ 21. (B) Vlada je predložila zbornici poslancev zakonski načrt o izkusuvanju in nadziranju parnih aparatov, s čemer naj bo zadostno zajamčena osebna varnost obratnega osobja, ne da bi se industriji nalagala nepotrebna bremena.

Grški kralj na Francozkem.

PARIZ 21. (B) Predsednik Loubet je priredil kralju grškemu diner.

Iz akademičnega društva »Slovenija«

DUNAJ 21. (P.) Oklic društva »Slovenije« je zapolnila akademična oblast.

Morsko roparstvo.

CARIGRAD 21. (B) Morsko roparstvo na Rdečem morju narašča neprestano. Nedavno je bilo oropanih nekaj italijanskih državljanov iz Eritreje. Dve italijanski topnjači sti zasledovali roparje in streljali nanje. Od italijanske strani so storjeni energični koraki na turški vladi.

Podpisani javlja žalosti poteti soem, da mu je priljubljena soprega

Lucija

danes ob 11 1/2 uri predpoldne v dobi 57 let, po dolgi in mučni bolezi ter previdna z zakramenti za umirajoče, v tukajšnji bolnišnici v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo jutri popoldne ob 3. uri iz bolnišnice.

TRST, 21. oktobra 1901.

Mate Afrič.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan) vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA: Via Tessa, vogal
Via Limitanea

ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (solsko polopje) in Via Alborge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, zrcal in s. k. izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Gone brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIKI ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na pa obrod ali železnico franko

Poslano.*)

V odgovor gospodu Smoru Skrinjarju na njega »poslano« od dne 18. oktobra l. 1902:

Podpisani konstatiramo, da do onega dne, ko so prebrali svojo izjavo v »Edinosti«, niso prejeli nikakega povabila na sestanek radi pretrganja o spremembi pravil »Del. konsumnega društva« pri sv. Jakobu.

Na očitjanje gospoda Skrinjarja — katerega osebno spoštujemo — da hočemo strmo glavitati sednji odbor, in na njegovo izjavo, da nam hoče olajšati to početje s tem, da izstopa iz odbora, izjavljamo lojalno, da ta poslednji njegov korak obžalujemo; ono očitjanje pa moramo odločno odkloniti, ker to ne odgovarja resnici. V dokaz temu je okolnost, da je dvojica podpisancev že v nadzorstvu, ostalim pa niti na misel ne pribaja, da bi hoteli kandidirati v odbor.

Može, Ušaj, Primožič,
Prelog, Besednjak.

Za članki pod tem naslovom uredništvo ne odgovarja.

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov
in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi popravi.) z lepo razr. zlatim pokrovom točno, urejena s 3 letnim jamstvom in škafličo.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privecom. Parizki sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljant.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvirju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za **2 gl. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika

Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priloga svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih boleznih.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapecarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Išče se

vajence v krojaštvu. Poblizje se izve v tiskarni »Edinost« ulica Carintia št. 12.

Spretnega stenografa

sprejme takoj v svojo pisarno Dr. Matej Pretner, odvetnik v Trstu, Via Cassa di Risparmio 7.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priloga svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priloga svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

ANNINGER & C.o

OROŽJE, MUNICIJE.

PREDMETI ZA LOV IN DVOBOJEVANJE.

ZALOGA VŽIGALNE VRVICE ZA MINE.

TRST. — Via S. Nicolò št. 7. — TRST.

Na zahtevanje se pošilja cenik brezplačno in poštine prosto.

„K sv. Antonu Padovanskemu“

(AL SANTO DI PADOVA)

Prva prodajalnica cerkvenih oprav in nabožnih predmetov

Anton G. Vogrič

Via Muda vecchia št. 2. (zadej municipalne palače.

Velik in menjški se izbor mašnih pliščev, pluvijalov, šol, kap, kolarjev, kandelabrov, lamp, svetilk raznel, palm, nab. žalih kipov, obooge-tij, liturg. čah in molitvenih knjiž, vencev, kovan, vsakovrstnih podobice, nabožna h. razglednice za vsak čas pripravnih.

Zaloga sveč od pristnega čebelnega voska I. in II. sestave ter vseh drugih predmetov.

Vse po najzmernejših cenah.

Prečastitim cerkvenim upravam se dovoljujejo posebno znižane cene.

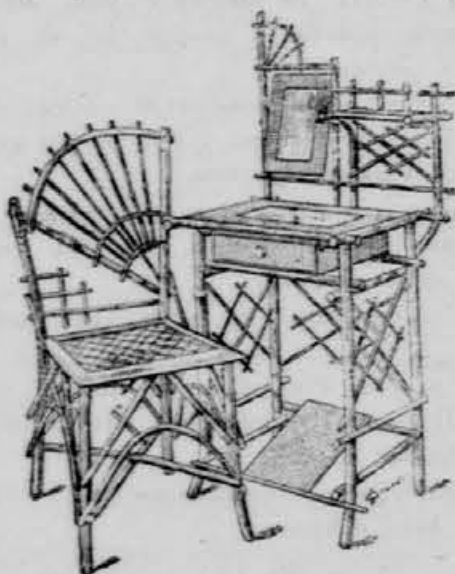
Sprejemajo se vse v to stroko spadajoče poprave.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Henrik Preuer

Trst, Via Nuova št. 18.

Tovarna pohištva od bambusa, fušpana in vrbja.

Popolne oprave, najbolj pripravne za darove kakor: stolice, naslanjači, etažere, mizice, španske stene za peči ali proti prepihu itd. itd.

Najzmernejše cene.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje pose, koje je dovolilo razprodajo.

Odlikovano na narodni farmaceutični razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednom prisodil tvrdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvorne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka nima družice. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Velikanski izbor

raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno poltirane.

Bogat izbor

divanov, ekvirjev, ogledal, stolič, stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

M. Aite

trgovina z manufakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8

s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnena in bombažna blaga, prvov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočnejše in najnataneje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Blagajničarko

veščo slovenščine, italjanščine in nemščine vsprejme takoj prodajalnica manufakturnega blaga. Več se poizve v upravi tega lista.

Birma!

Velika priložnost za nakup obleke za dečke

Salarini

Ponte della Fabra št. 2.

Vabim cenjeno občinstvo, da blagovoli obiskati moje prodajalnice: Ponte della Fabra št. 2. (vogal ul. Torrente), ulica Poste nuove št. 3. „Alla Città di Londra“ (na voglu ul. Carintia, zraven tiskarne „Edinost“) in v ul. Torrente št. 26., I. nadstropje.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.